

Tema 7. Complexitat

Estructures de Dades i Algorismes

FIB

Antoni Lozano

Q2 2018–2019

Versió de 15 de maig de 2019

1 Classes

- Problemes decisionals
- Temps polinòmic i exponencial
- Indeterminisme

2 Reduccions

- Concepte de reducció
- Exemples de reduccions
- Propietats

3 NP-completesa

- Teoria de la NP-completesa
- Problemes NP-complets

1 Classes

- Problemes decisionals
- Temps polinòmic i exponencial
- Indeterminisme

2 Reduccions

- Concepte de reducció
- Exemples de reduccions
- Propietats

3 NP-completesa

- Teoria de la NP-completesa
- Problemes NP-complets

L'**anàlisi d'algorismes** estudia la quantitat de recursos que necessita un algorisme per resoldre un problema.

La **teoria de la complexitat** considera els algorismes possibles que resolen un mateix problema.

- Mentre l'anàlisi d'algorismes se centra en els algorismes, la teoria de la complexitat s'interessa pels problemes
- Veurem els conceptes bàsics per classificar els problemes segons la seva complexitat

L'**anàlisi d'algorismes** estudia la quantitat de recursos que necessita un algorisme per resoldre un problema.

La **teoria de la complexitat** considera els algorismes possibles que resolen un mateix problema.

- Mentre l'anàlisi d'algorismes se centra en els **algorismes**, la teoria de la complexitat s'interessa pels **problemes**
- Veurem els conceptes bàsics per **classificar** els problemes segons la seva complexitat

L'**anàlisi d'algorismes** estudia la quantitat de recursos que necessita un algorisme per resoldre un problema.

La **teoria de la complexitat** considera els algorismes possibles que resolen un mateix problema.

- Mentre l'anàlisi d'algorismes se centra en els **algorismes**, la teoria de la complexitat s'interessa pels **problemes**
- Veurem els conceptes bàsics per **classificar** els problemes segons la seva complexitat

Per poder classificar millor els problemes, considerarem les seves versions decisionals.

Definició

Un **problema decisional** és un problema en el qual s'ha de determinar si l'entrada satisfà una certa propietat.

Molts problemes vistos fins ara són decisionals o es poden transformar en decisionals.

Alguns **problemes decisionals sobre grafs**:

- **connectivitat**: donat un graf, decidir si és connex
- **accessibilitat**: donat un graf $G = (V, E)$ i dos vèrtexs $i, j \in V$, decidir si hi ha un camí a G entre i i j
- **camí curt**: donat un graf $G = (V, E)$, dos vèrtexs $i, j \in V$ i un natural k , decidir si hi ha un camí a G entre i i j de llargària màxima k
- **camí llarg**: donat un graf $G = (V, E)$, dos vèrtexs $i, j \in V$ i un natural k , decidir si hi ha un camí a G entre i i j de llargària mínima k
- **3-colorabilitat**: donat un graf, decidir si és 3-colorable

Certs problemes no tenen gaire sentit en versió decisional.

Problema de les n -reines decisional (1a versió)

Donat un natural n , decidir si es poden col·locar n reines en un tauler $n \times n$ sense que cap amenaci cap altra.

Se sap que hi ha solucions per a tot $n \neq 2, 3$. Per tant, l'algorisme següent decideix el problema en temps $\Theta(1)$.

REINES(n)

si $n = 2$ **o** $n = 3$ **llavors**

retornar 0

si no

retornar 1

El que ens interessa és trobar una solució, no saber si existeix.

Problema de les n -reines decisional (2a versió)

Donat un natural n i k valors r_1, \dots, r_k , amb $k \leq n$, decidir si es poden col·locar n reines en un tauler $n \times n$ sense que cap amenaci cap altra i de manera que per a tot i tal que $1 \leq i \leq k$, la reina de la fila i ocupi la columna r_i .

Aquesta versió, tot i ser decisional, permet trobar una solució amb

$$(n-1) + (n-2) + \dots + 2 = \sum_{i=2}^{n-1} i = \frac{n(n-1)}{2} - 1 \in \Theta(n^2)$$

execucions de l'algorisme que el resol.

Altres problemes decisionals:

- 1 **primalitat**: donat un natural, decidir si és primer
- 2 **viatjant**: donades n ciutats, les distàncies entre elles i un nombre de kilòmetres k , decidir si hi ha un recorregut d'un màxim de k kilòmetres que passi per totes i torni a l'origen

Un problema decisional és una col·lecció d'**infinites entrades**.

Si un problema contingués un nombre finit d'entrades, es podria resoldre amb un algorisme de cost constant (p. ex., 8-reines).

Un problema decisonal es representa formalment mitjançant un conjunt.

Si T és una propietat que es pot comprovar en els elements d'un conjunt d'entrades E , podem plantejar el problema decisonal:

Problema A

Donat $x \in E$, determinar si es compleix $T(x)$.

Formalment, podem descriure A com el conjunt:

$$A = \{ x \in E \mid T(x) \} .$$

Problemes decisionals

Les entrades dels problemes pertanyen a certs dominis de dades com ara:

- nombres naturals
- tuples de naturals
- grafs
- dags amb pesos en els arcs
- fórmules booleanes

En cada cas, considerarem una funció de **mida**.

Funció de mida

Donat un $x \in E$, on E és un domini de dades, la **mida** (o **talla**) de x , representada amb $|x|$, és el nombre de símbols d'una codificació estàndard de x .

Problemes decisionals

Donat un problema A definit sobre un conjunt d'entrades E , distingirem entre

- les **entrades positives**: les que pertanyen a A
- les **entrades negatives**: les que pertanyen a $E - A$

Primalitat

El problema de la primalitat el podem descriure informalment:

Primalitat

Donat un natural x , determinar si x és primer.

O bé formalment com el conjunt de les entrades positives:

$$P = \{x \in \mathbb{N} \mid x \text{ és primer} \}.$$

Una **funció de mida** per als naturals és la que compta el nombre de dígit de la representació binària:

$$|x| = \text{nombre de dígit de } x \text{ en binari} = \lfloor \log_2 x \rfloor + 1.$$

Problemes decisionals

Donat un problema A definit sobre un conjunt d'entrades E , distingirem entre

- les **entrades positives**: les que pertanyen a A
- les **entrades negatives**: les que pertanyen a $E - A$

Primalitat

El problema de la primalitat el podem descriure informalment:

Primalitat

Donat un natural x , determinar si x és primer.

O bé formalment com el conjunt de les entrades positives:

$$P = \{x \in \mathbb{N} \mid x \text{ és primer} \}.$$

Una **funció de mida** per als naturals és la que compta el nombre de dígit de la representació binària:

$$|x| = \text{nombre de dígit de } x \text{ en binari} = \lfloor \log_2 x \rfloor + 1.$$

Un cop podem descriure els problemes com a objectes matemàtics (conjunts, si són problemes decisionals), els podem agrupar en classes en funció de la seva complexitat.

- Considerarem classes de problemes que es poden resoldre amb certs recursos
- Una classe agrupa problemes de la mateixa manera que un problema agrupa entrades
- Cal distingir entre tres nivells d'abstracció:
 - **Entrades** (cadenes de caràcters)
 - **Problemes** (conjunts d'entrades)
 - **Classes** (conjunts d'problemes)

Temps polinòmic i exponencial

Suposem que $t : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}^+$ és una funció.

Algorismes de cost t

Diem que un algorisme \mathcal{A} té cost t si el seu cost en cas pitjor pertany a $O(t)$.

Problemes decidibles en temps t

Si un algorisme \mathcal{A} rep entrades d'un conjunt E i té una sortida binària, escriurem:

$$\mathcal{A} : E \rightarrow \{0, 1\}.$$

Diem que un problema decisonal A és decidable en temps t si existeix un algorisme $\mathcal{A} : E \rightarrow \{0, 1\}$ de cost t tal que, per a tot $x \in E$:

$$x \in A \Rightarrow \mathcal{A}(x) = 1$$

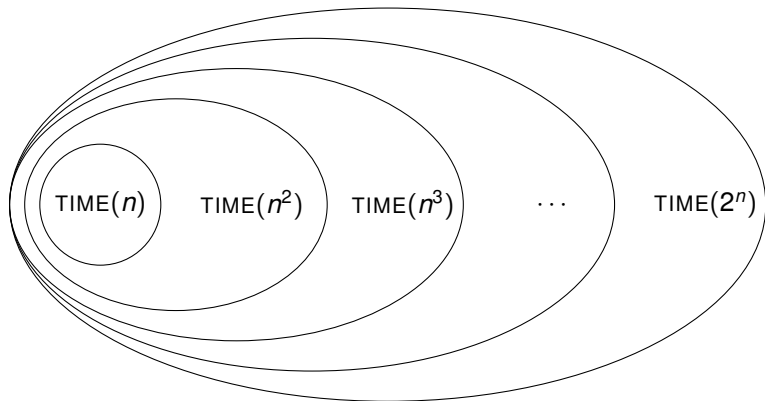
$$x \notin A \Rightarrow \mathcal{A}(x) = 0$$

Temps polinòmic i exponencial

Classe $\text{TIME}(t)$

Per a una funció $t : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}^+$, agrupem els problemes decidibles en temps t :

$$\text{TIME}(t) = \{A \mid A \text{ és decidible en temps } t\}.$$

Recordem que hi ha una gran diferència entre tenir un algorisme **polinòmic** o un d'**exponencial** per a un problema.

En el tema 1 hem vist dues taules que assenyalen:

- **diferències quantitatives** (taula 1)
- **diferències qualitatives** (taula 2)

entre polinomis i exponencials.

Temps polinòmic i exponencial

Taula 1 (Garey/Johnson, *Computers and Intractability*)

Comparació de funcions polinòmiques i exponencials.

cost	10	20	30	40	50
n	0.00001 s	0.00002 s	0.00003 s	0.00004 s	0.00005 s
n^2	0.0001 s	0.0004 s	0.0009 s	0.0016 s	0.0025 s
n^3	0.001 s	0.008 s	0.027 s	0.064 s	0.125 s
n^5	0.1 s	3.2 s	24.3 s	1.7 min	5.2 min
2^n	0.001 s	1.0 s	17.9 min	12.7 dies	35.7 anys
3^n	0.059 s	58 min	6.5 anys	3855 segles	2×10^8 segles

Taula 2 (Garey/Johnson, *Computers and Intractability*)

Efecte de les millores en la tecnologia sobre algorismes polinòmics i exponencials.

cost	tecnologia actual	tecnologia $\times 100$	tecnologia $\times 1000$
n	N_1	$100N_1$	$1000N_1$
n^2	N_2	$10N_2$	$31.6N_2$
n^3	N_3	$4.64N_3$	$10N_3$
n^5	N_4	$2.5N_4$	$3.98N_4$
2^n	N_4	$N_4 + 6.64$	$N_4 + 9.97$
3^n	N_5	$N_5 + 4.19$	$N_5 + 6.29$

Classe P

Definim la classe P com la reunió de les classes de temps polinòmiques:

$$P = \bigcup_{k>0} \text{TIME}(n^k).$$

És a dir, un problema pertany a P si és decidible en temps n^k per a algun k .

Classe EXP

Definim la classe EXP com la reunió de les classes de temps exponencials:

$$\text{EXP} = \bigcup_{k>0} \text{TIME}(2^{n^k}).$$

És a dir, un problema és a EXP si és decidible en temps 2^{n^k} per a algun k .

Exemples

Problemes a P:

- **connectivitat**
- **accessibilitat**
- **primalitat**
- **camí curt**
- **2-colorabilitat**

Problemes a EXP (no se sap si a P):

- **camí llarg**
- **3-colorabilitat**
- **viatjant**

Altres problemes a EXP:

- **dames, escacs i go generalitzats**

Teorema

$P \subsetneq EXP$.

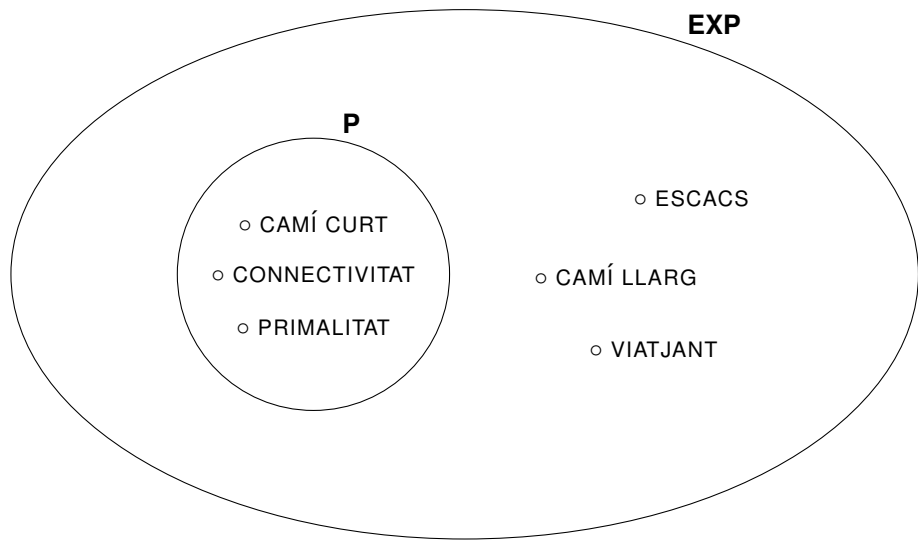
La inclusió estricta del teorema es pot dividir en dues parts:

- ① $P \subseteq EXP$. Evident a partir de les definicions:

$$P = \bigcup_{k \geq 0} \text{TIME}(n^k) \subseteq \bigcup_{k \geq 0} \text{TIME}(2^{n^k}) = EXP$$

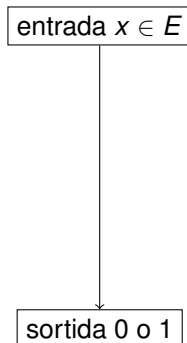
- ② $P \neq EXP$. Es demostra per la tècnica de diagonalització

Temps polinòmic i exponencial

Indeterminisme

- Els algorismes vistos fins ara són **deterministes**: segueixen un únic **camí de càlcul** des de l'entrada fins al resultat
- L'execució d'un algorisme $\mathcal{A} : E \rightarrow \{0, 1\}$ per a un conjunt de dades E es pot veure com un camí:

Indeterminisme

Un algorisme **indeterminista** pot arribar a un resultat a través de diferents camins. El seu funcionament s'assembla més a un **arbre**.

Algorismes indeterministes (idea informal)

Un algorisme $\mathcal{A} : E \rightarrow \{0, 1\}$ és **indeterminista** si pot fer ús d'una nova funció

TRIAR(y)

que, per a una entrada x , retorna un nombre entre 1 i y , amb $y \leq x$. El càlcul de \mathcal{A} amb entrada x comença de manera determinista fins la primera instrucció TRIAR i es pot veure com un arbre:

- **arbre de computació**: cada crida a TRIAR(y) genera y branques de càlcul on, en la branca i -èsima, la crida retorna el valor i
- **valor retornat**: es diu que \mathcal{A} retorna 1 si alguna fulla de l'arbre de computació retorna 1; altrament, \mathcal{A} retorna 0
- **cost**: el cost de \mathcal{A} és el de la branca de més cost de l'arbre de computació

Indeterminisme

Un algorisme **indeterminista** pot arribar a un resultat a través de diferents camins. El seu funcionament s'assembla més a un **arbre**.

Algorismes indeterministes (idea informal)

Un algorisme $\mathcal{A} : E \rightarrow \{0, 1\}$ és **indeterminista** si pot fer ús d'una nova funció

TRIAR(y)

que, per a una entrada x , retorna un nombre entre 1 i y , amb $y \leq x$. El càlcul de \mathcal{A} amb entrada x comença de manera determinista fins la primera instrucció TRIAR i es pot veure com un arbre:

- **arbre de computació**: cada crida a TRIAR(y) genera y branques de càlcul on, en la branca i -èsima, la crida retorna el valor i
- **valor retornat**: es diu que \mathcal{A} retorna 1 si alguna fulla de l'arbre de computació retorna 1; altrament, \mathcal{A} retorna 0
- **cost**: el cost de \mathcal{A} és el de la branca de més cost de l'arbre de computació

Exemple: compostos

El problema

$$\text{COMPOSTOS} = \{x \mid \exists y \ 1 < y < x \text{ i } y \text{ divideix } x\}$$

té un algorisme determinista trivial de temps exponencial

entrada x

per a $y = 2$ **fins** $x - 1$

si y divideix x **llavors**

retornar 1

retornar 0

i un algorisme indeterminista de temps polinòmic

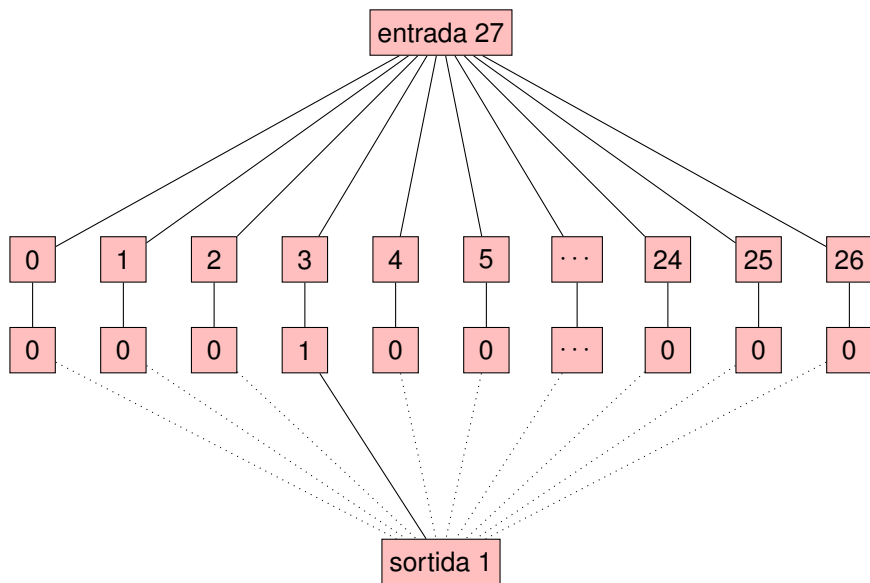
entrada x

$y \leftarrow \text{TRIAR}(x - 1)$

si $y > 1$ **i** y divideix x **llavors**

retornar 1

retornar 0

- En l'exemple anterior, diem que el 3 és un **testimoni** del fet que el nombre 27 és compost.
- És a dir, en el problema COMPOSTOS existeixen:
 - Possibles **testimonis** ($y < x$) del fet que un nombre x és compost
 - Un algorisme **verificador** dels testimonis de temps polinòmic que, donat un y , comprova si y divideix x

A diferència de **COMPOSTOS**, el problema **ESCACS GENERALITZAT** no té testimonis curts que permetin comprovar que un jugador té una estratègia guanyadora.

Però hi ha molts problemes per als quals és fàcil trobar testimonis curts. Per a tots ells, hi ha algorismes indeterministes de temps polinòmic.

Exemple: 3-colorabilitat

El problema de la 3-colorabilitat, representat pel conjunt

$$3\text{-COLOR} = \{ G \mid G \text{ és 3-colorable} \}$$

també té un algorisme exhaustiu de temps exponencial

entrada $G = (V, E)$

$n \leftarrow |V|$

per a cada tupla (c_1, \dots, c_n) on $\forall i \leq n \ c_i \in \{1, 2, 3\}$

si (c_1, \dots, c_n) és una 3-coloració de G **llavors**

retornar 1

retornar 0

Exemple: 3-colorabilitat

i un algorisme indeterminista de temps polinòmic

entrada $G = (V, E)$

$n \leftarrow |V|$

per a $i = 1$ fins n

$c_i \leftarrow \text{TRIAR}(3)$

si (c_1, \dots, c_n) és una 3-coloració de G **llavors**

retornar 1

si no

retornar 0

La **definició formal** dels algorismes polinòmics indeterministes separa:

- el càlcul del testimoni
- el càlcul determinista

Decidibilitat en temps polinòmic indeterminista

Sigui Σ un alfabet i A un problema decisonal definit sobre un conjunt d'entrades E . Diem que A és **decidable en temps polinòmic indeterminista** si existeix

- un algorisme polinòmic $\mathcal{V} : E \times \Sigma^* \rightarrow \{0, 1\}$ (anomenat **verificador**) i
- un polinomi $p(n)$

tals que per a tot $x \in E$, tenim

$$x \in A \Rightarrow \mathcal{V}(x, y) = 1 \text{ per a algun } y \in \Sigma^* \text{ tal que } |y| = p(|x|)$$

$$x \notin A \Rightarrow \mathcal{V}(x, y) = 0 \text{ per a tot } y \in \Sigma^* \text{ tal que } |y| = p(|x|)$$

Si $x \in A$, els y tals que $\mathcal{V}(x, y) = 1$ se'n diuen **testimonis** o **certificats**.

Per veure que un problema A és decidible en temps polinòmic indeterminista caldrà comprovar que:

- 1 les entrades positives de A tenen testimonis de mida polinòmica
(cal identificar els testimonis i la seva mida)
- 2 els testimonis es poden verificar en temps polinòmic
(cal trobar un verificador)

Compostos

Considerem el problema

$$\text{COMPOSTOS} = \{x \in \mathbb{N} \mid \exists y \in \mathbb{N} \quad 1 < y < x \text{ i } y \text{ divideix } x\}$$

- 1 Els **testimonis** per a x són tots els $y \neq 1, x$ que divideixen x
- 2 El **polinomi** és $p(n) = n$
- 3 El **verificador** és

$\mathcal{V}(x, y)$
si $(1 < y < x)$ **i** $(y \text{ divideix } x)$ **llavors**
 retornar 1
si no
 retornar 0

COMPOSTOS és decidible en temps polinòmic indeterminista perquè

$$x \in \text{COMPOSTOS} \Leftrightarrow \mathcal{V}(x, y) = 1 \text{ per a algun } y \text{ t.q. } |y| = p(|x|)$$

3-colorabilitat

Considerem el problema

$$3\text{-COLOR} = \{ G \mid G \text{ és 3-colorable} \}$$

- 1 Els **testimonis** per a $G = (V, E)$ són totes les 3-coloracions C de G de la forma $C = (c_1, c_2, \dots, c_n)$, on $n = |V|$ i $c_i \in \{1, 2, 3\}$ per a tot $i \leq n$
- 2 El **polinomi** (amb representacions raonables de G i C) pot ser $p(n) = n$
- 3 El **verificador** és

$\mathcal{V}(G, C)$

si C és una 3-coloració de G **llavors**

retornar 1

si no

retornar 0

Tots els problemes decidibles en temps polinòmic indeterminista els agrupem en una classe.

Classe NP

Definim la classe NP (de *nondeterministic polynomial time*) com:

$$\text{NP} = \{A \mid A \text{ és decidible en temps polinòmic indeterminista}\}.$$

Com es relaciona NP amb P i EXP?

Tots els problemes decidibles en temps polinòmic indeterminista els agrupem en una classe.

Classe NP

Definim la classe NP (de *nondeterministic polynomial time*) com:

$$NP = \{A \mid A \text{ és decidible en temps polinòmic indeterminista}\}.$$

Com es relaciona NP amb P i EXP?

Diferència fonamental entre P i NP:

- 1 les solucions dels problemes de P es poden **trobar** en temps polinòmic
- 2 les solucions dels problemes de NP es poden **verificar** en temps polinòmic

Exemple: Quadrats perfectes i compostos

- 1 $\text{QUADRATS} = \{x \in \mathbb{N} \mid \exists y \in \mathbb{N} \ 1 \leq y < x \text{ i } x = y^2\}$
- 2 $\text{COMPOSTOS} = \{x \in \mathbb{N} \mid \exists y \in \mathbb{N} \ 1 < y < x \text{ i } y \text{ divideix } x\}$

Exemple: 2 i 3-colorabilitat

- 1 $\text{2-COLOR} = \{G \mid G \text{ és 2-colorable}\}$
- 2 $\text{3-COLOR} = \{G \mid G \text{ és 3-colorable}\}$

Diferència fonamental entre P i NP:

- 1 les solucions dels problemes de P es poden **trobar** en temps polinòmic
- 2 les solucions dels problemes de NP es poden **verificar** en temps polinòmic

Exemple: Quadrats perfectes i compostos

- 1 $\text{QUADRATS} = \{x \in \mathbb{N} \mid \exists y \in \mathbb{N} \ 1 \leq y < x \text{ i } x = y^2\}$
- 2 $\text{COMPOSTOS} = \{x \in \mathbb{N} \mid \exists y \in \mathbb{N} \ 1 < y < x \text{ i } y \text{ divideix } x\}$

Exemple: 2 i 3-colorabilitat

- 1 $2\text{-COLOR} = \{G \mid G \text{ és 2-colorable}\}$
- 2 $3\text{-COLOR} = \{G \mid G \text{ és 3-colorable}\}$

Diferència fonamental entre P i NP:

- 1 les solucions dels problemes de P es poden **trobar** en temps polinòmic
- 2 les solucions dels problemes de NP es poden **verificar** en temps polinòmic

Exemple: Quadrats perfectes i compostos

- 1 $\text{QUADRATS} = \{x \in \mathbb{N} \mid \exists y \in \mathbb{N} \ 1 \leq y < x \text{ i } x = y^2\}$
- 2 $\text{COMPOSTOS} = \{x \in \mathbb{N} \mid \exists y \in \mathbb{N} \ 1 < y < x \text{ i } y \text{ divideix } x\}$

Exemple: 2 i 3-colorabilitat

- 1 $\text{2-COLOR} = \{G \mid G \text{ és 2-colorable}\}$
- 2 $\text{3-COLOR} = \{G \mid G \text{ és 3-colorable}\}$

Teorema

$P \subseteq NP$.

Demostració

Tot algorisme determinista es pot considerar que és indeterminista però no fa ús de TRIAR.

Vist d'una altra manera, si $A \in P$ és reconegut per un algorisme polinòmic \mathcal{A} , podem crear un verificador \mathcal{V} que, per a tot x :

$x \in A \Rightarrow \mathcal{V}(x, y) = 1$ per a tot $y \in \Sigma^*$ tal que $|y| = |x|$

$x \notin A \Rightarrow \mathcal{V}(x, y) = 0$ per a tot $y \in \Sigma^*$ tal que $|y| = |x|$

Per calcular $\mathcal{V}(x, y)$, només cal simular $\mathcal{A}(x)$ i retornar el mateix valor 0 o 1 (independentment de y). Per tant, $A \in NP$.

Teorema

$P \subseteq NP$.

Demostració

Tot algorisme determinista es pot considerar que és indeterminista però no fa ús de TRIAR.

Vist d'una altra manera, si $A \in P$ és reconegut per un algorisme polinòmic \mathcal{A} , podem crear un verificador \mathcal{V} que, per a tot x :

$$x \in A \Rightarrow \mathcal{V}(x, y) = 1 \text{ per a tot } y \in \Sigma^* \text{ tal que } |y| = |x|$$
$$x \notin A \Rightarrow \mathcal{V}(x, y) = 0 \text{ per a tot } y \in \Sigma^* \text{ tal que } |y| = |x|$$

Per calcular $\mathcal{V}(x, y)$, només cal simular $\mathcal{A}(x)$ i retornar el mateix valor 0 o 1 (independentment de y). Per tant, $A \in NP$.

Diferències entre NP i EXP:

- 1 els problemes de NP tenen solucions verificables en temps polinòmic
- 2 els problemes d'EXP poden tenir solucions exponencialment llargues
- 3 per resoldre els problemes de NP hi ha un algorisme estàndard per trobar testimonis, però en general no per als d'EXP

Teorema

$NP \subseteq EXP$.

Demostració

Sigui $A \in NP$. Llavors, existeix un polinomi $p(n)$ i un verificador \mathcal{V} tals que

$$x \in A \Rightarrow \mathcal{V}(x, y) = 1 \text{ per a algun } y \in \Sigma^* \text{ tal que } |y| = p(|x|)$$

$$x \notin A \Rightarrow \mathcal{V}(x, y) = 0 \text{ per a tot } y \in \Sigma^* \text{ tal que } |y| = p(|x|)$$

Podem considerar un algorisme exponencial per a A que cerca un testimoni:

entrada x

per a tot y tal que $|y| = p(|x|)$

si $\mathcal{V}(x, y) = 1$ **llavors**

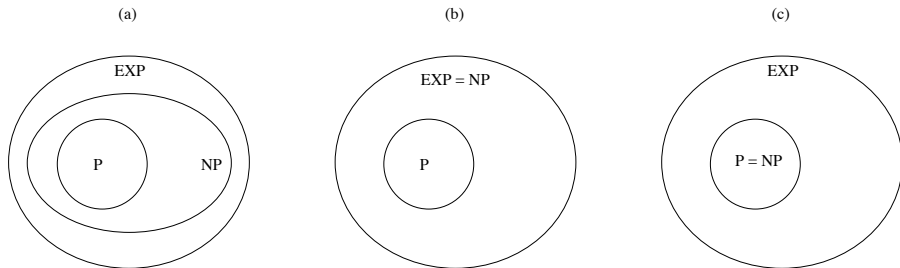
retornar 1

retornar 0

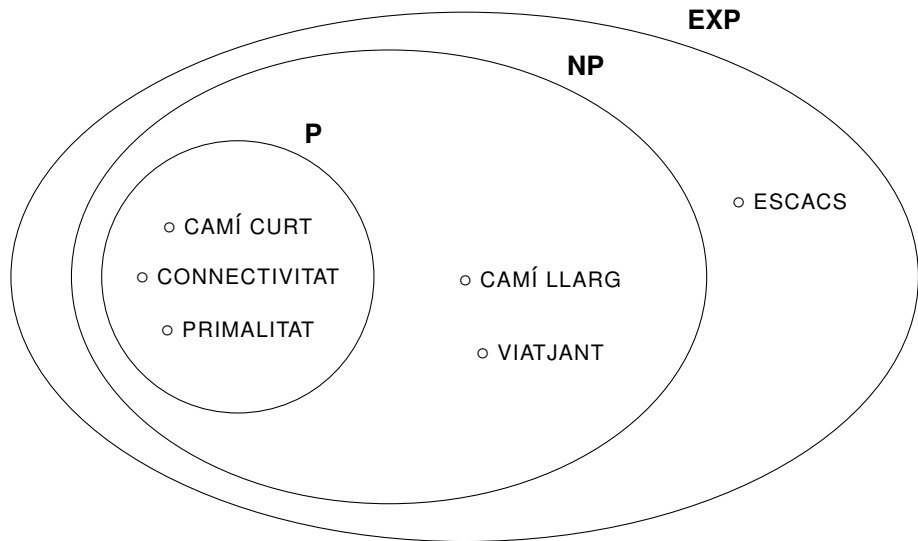
És evident que l'algorisme anterior és exponencial i decideix A . Per tant, $A \in EXP$.

Indeterminisme

- Sabem que $P \subseteq NP \subseteq EXP$
- Sabem que $P \neq EXP$
- Per tant, podem assegurar que $P \neq NP$ o $NP \neq EXP$ i tenim tres possibilitats:

Prendrem (a) com a hipòtesi de treball.

1 Classes

- Problemes decisionals
- Temps polinòmic i exponencial
- Indeterminisme

2 Reduccions

- Concepte de reducció
- Exemples de reduccions
- Propietats

3 NP-completesa

- Teoria de la NP-completesa
- Problemes NP-complets

La història de la tassa de te

Reduccions

Siguin A i B dos problemes decisionals. Diem que *A es redueix a B en temps polinòmic* si existeix un algorisme polinòmic \mathcal{F} tal que

$$x \in A \Rightarrow \mathcal{F}(x) \in B$$

$$x \notin A \Rightarrow \mathcal{F}(x) \notin B$$

En aquest cas, escrivim $A \leq^p B$ (o $A \leq^p B$ via \mathcal{F}) i diem que \mathcal{F} és una reducció polinòmica de A a B .

Paritat

Considerem el llenguatge dels nombres parells

$$\text{PARELLS} = \{x \in \mathbb{N} \mid \exists y \in \mathbb{N} \ x = 2y\}$$

i el dels senars

$$\text{SENARS} = \{x \in \mathbb{N} \mid \exists y \in \mathbb{N} \ x = 2y + 1\}$$

Veiem que podem reduir PARELLS a SENARS ($\text{PARELLS} \leq^P \text{SENARS}$) amb un algorisme \mathcal{F} tal que $\mathcal{F}(x) = x + 1$. És evident que per a tot x :

$$x \in \text{PARELLS} \Leftrightarrow \mathcal{F}(x) \in \text{SENARS}.$$

Fixem-nos que podem reduir SENARS a PARELLS amb el mateix algorisme \mathcal{F} , és a dir, $\text{SENARS} \leq^P \text{PARELLS}$ via \mathcal{F} . En general, però, la relació \leq^P no és simètrica.

Paritat

Considerem el llenguatge dels nombres parells

$$\text{PARELLS} = \{x \in \mathbb{N} \mid \exists y \in \mathbb{N} \ x = 2y\}$$

i el dels senars

$$\text{SENARS} = \{x \in \mathbb{N} \mid \exists y \in \mathbb{N} \ x = 2y + 1\}$$

Veiem que podem reduir PARELLS a SENARS ($\text{PARELLS} \leq^p \text{SENARS}$) amb un algorisme \mathcal{F} tal que $\mathcal{F}(x) = x + 1$. És evident que per a tot x :

$$x \in \text{PARELLS} \Leftrightarrow \mathcal{F}(x) \in \text{SENARS}.$$

Fixem-nos que podem reduir SENARS a PARELLS amb el mateix algorisme \mathcal{F} , és a dir, $\text{SENARS} \leq^p \text{PARELLS}$ via \mathcal{F} . En general, però, la relació \leq^p no és simètrica.

Particions

Considereu els dos problemes següents.

Partició

Donats els naturals x_1, x_2, \dots, x_n , determinar si es poden dividir en dos grups que sumin el mateix.

Motxilla

Donats els naturals x_1, x_2, \dots, x_n i una capacitat $C \in \mathbb{N}$, determinar si es pot trobar una selecció dels x_i 's que sumi exactament C .

Formalment:

$$\text{PARTICIÓ} = \{(x_1, \dots, x_n) \mid \exists I \subseteq \{1, \dots, n\} \quad \sum_{i \in I} x_i = \sum_{i \notin I} x_i\}$$

$$\text{MOTXILLA} = \{(x_1, \dots, x_n, C) \mid \exists I \subseteq \{1, \dots, n\} \quad \sum_{i \in I} x_i = C\}$$

Particions

Considereu els dos problemes següents.

Partició

Donats els naturals x_1, x_2, \dots, x_n , determinar si es poden dividir en dos grups que sumin el mateix.

Motxilla

Donats els naturals x_1, x_2, \dots, x_n i una capacitat $C \in \mathbb{N}$, determinar si es pot trobar una selecció dels x_i 's que sumi exactament C .

Formalment:

$$\text{PARTICIÓ} = \{(x_1, \dots, x_n) \mid \exists I \subseteq \{1, \dots, n\} \quad \sum_{i \in I} x_i = \sum_{i \notin I} x_i\}$$

$$\text{MOTXILLA} = \{(x_1, \dots, x_n, C) \mid \exists I \subseteq \{1, \dots, n\} \quad \sum_{i \in I} x_i = C\}$$

Particions

L'algorisme

```
 $\mathcal{F}(x_1, \dots, x_n)$   
   $S \leftarrow \sum_{i=1}^n x_i$   
  si  $S$  és senar llavors  
    retornar  $(x_1, \dots, x_n, S + 1)$   
  si no  
    retornar  $(x_1, \dots, x_n, S/2)$ 
```

és una reducció polinòmica de PARTICIÓ a MOTXILLA:

$$(x_1, \dots, x_n) \in \text{PARTICIÓ} \Leftrightarrow \mathcal{F}(x_1, \dots, x_n) \in \text{MOTXILLA}.$$

Exercici

Definim la col·lecció següent de problemes de coloració:

k -Colorabilitat (k -COLOR)

Donat un graf no dirigit G , determinar si els vèrtexs de G es poden acolorir amb un màxim de k colors, de manera que a tot parell de vèrtexs adjacents els corresponguin colors diferents.

Demostreu que, per a tot k , es compleix:

$$k\text{-COLOR} \leq^p (k+1)\text{-COLOR}.$$

Exemples de reduccions

Definició

Un **camí hamiltonià** d'un graf G és un camí que passa per tots els vèrtexs sense repetir-ne cap.

Exercici

Definim el problema del camí hamiltonià (HP) i el del camí hamiltonià entre dos vèrtexs (HP_2):

- $HP = \{G \mid G \text{ té un camí hamiltonià}\}$
- $HP_2 = \{(G, u, v) \mid G \text{ té un camí hamiltonià amb extrems } u, v\}$

Proposeu:

- 1 una reducció que demostrï $HP \leq^p HP_2$
- 2 una reducció que demostrï $HP_2 \leq^p HP$

Propietats: reflexivitat

Per a tot A , $A \leq^p A$.

N'hi ha prou a considerar l'algorisme que calcula la funció identitat:

$\mathcal{F}(x)$
retornar x

És evident que, per a tot x

$$x \in A \Leftrightarrow \mathcal{F}(x) = x \in A.$$

Propietats: transitivitat

Per a tot A, B, C , si $A \leq^p B$ i $B \leq^p C$, llavors $A \leq^p C$.

Si

- $A \leq^p B$ via \mathcal{F} i
- $B \leq^p C$ via \mathcal{G} ,

llavors la composició $\mathcal{G} \circ \mathcal{F}$ ($\mathcal{F}|\mathcal{G}$ en notació *pipe* de UNIX) demostra que $A \leq^p C$.

Considerem que $\mathcal{G} \circ \mathcal{F}(x) = \mathcal{G}(\mathcal{F}(x))$.

Exercici

Demostreu

$$3\text{-COLOR} \leq^p k\text{-COLOR}$$

per a tot $k \geq 4$ amb dos mètodes diferents:

- 1 fent servir la transitivitat de les reduccions
- 2 donant una reducció explícita

Corol·lari

Les reduccions formen un preordre.

Qüestió

Observeu que, si bé les reduccions formen un preordre, en canvi no formen un ordre parcial perquè no compleixen la propietat antisimètrica:

$$\bullet \quad \forall A, B \quad A \leq^p B \wedge B \leq^p A \Rightarrow A = B$$

Corol·lari

Les reduccions formen un preordre.

Qüestió

Observeu que, si bé les reduccions formen un preordre, en canvi no formen un ordre parcial perquè no compleixen la propietat antisimètrica:

$$\bullet \quad \forall A, B \quad A \leq^p B \wedge B \leq^p A \Rightarrow A = B$$

Tancament de P per reduccions

Per a tot A, B , si $A \leq^p B$ i $B \in P$, llavors $A \in P$.

Si

- \mathcal{B} és un algorisme polinòmic per a B i
- \mathcal{F} és un algorisme polinòmic que demostra $A \leq^p B$,

llavors la composició $\mathcal{B} \circ \mathcal{F}$ és un algorisme polinòmic per a A :

- 1 $\mathcal{B} \circ \mathcal{F}$ és polinòmic perquè és composició d'algorismes polinòmics
- 2 $\mathcal{B} \circ \mathcal{F}(x)$ accepta $\Leftrightarrow \mathcal{B}$ accepta $\mathcal{F}(x) \Leftrightarrow \mathcal{F}(x) \in B \Leftrightarrow x \in A$

Tancament de P per reduccions

Per a tot A, B , si $A \leq^p B$ i $B \in P$, llavors $A \in P$.

Si

- \mathcal{B} és un algorisme polinòmic per a B i
- \mathcal{F} és un algorisme polinòmic que demostra $A \leq^p B$,

llavors la composició $\mathcal{B} \circ \mathcal{F}$ és un algorisme polinòmic per a A :

- 1 $\mathcal{B} \circ \mathcal{F}$ és polinòmic perquè és composició d'algorismes polinòmics
- 2 $\mathcal{B} \circ \mathcal{F}(x)$ accepta $\Leftrightarrow \mathcal{B}$ accepta $\mathcal{F}(x) \Leftrightarrow \mathcal{F}(x) \in B \Leftrightarrow x \in A$

Tancament de P per reduccions

Per a tot A, B , si $A \leq^p B$ i $B \in P$, llavors $A \in P$.

Si

- \mathcal{B} és un algorisme polinòmic per a B i
- \mathcal{F} és un algorisme polinòmic que demostra $A \leq^p B$,

llavors la composició $\mathcal{B} \circ \mathcal{F}$ és un algorisme polinòmic per a A :

- 1 $\mathcal{B} \circ \mathcal{F}$ és polinòmic perquè és composició d'algorismes polinòmics
- 2 $\mathcal{B} \circ \mathcal{F}(x)$ accepta $\Leftrightarrow \mathcal{B}$ accepta $\mathcal{F}(x) \Leftrightarrow \mathcal{F}(x) \in B \Leftrightarrow x \in A$

Equivalència polinòmica

Donats dos problemes decisionals A, B , escrivim $A \equiv^P B$ si $A \leq^P B$ i $B \leq^P A$.

Problema: Classes d'equivalència de P

- 1 Demostreu que \equiv^P és una relació d'equivalència (reflexiva, simètrica i transitiva)
- 2 Demostreu que per a tot A, B , si $A \in P$ i $B \neq \emptyset, \Sigma^*$, llavors $A \leq^P B$
- 3 Deduïu quina és la partició de P en classes d'equivalència induïda per la relació \equiv^P

Equivalència polinòmica

Donats dos problemes decisionals A, B , escrivim $A \equiv^P B$ si $A \leq^P B$ i $B \leq^P A$.

Problema: Classes d'equivalència de P

- 1 Demostreu que \equiv^P és una relació d'equivalència (reflexiva, simètrica i transitiva)
- 2 Demostreu que per a tot A, B , si $A \in P$ i $B \neq \emptyset, \Sigma^*$, llavors $A \leq^P B$
- 3 Deduïu quina és la partició de P en classes d'equivalència induïda per la relació \equiv^P

1 Classes

- Problemes decisionals
- Temps polinòmic i exponencial
- Indeterminisme

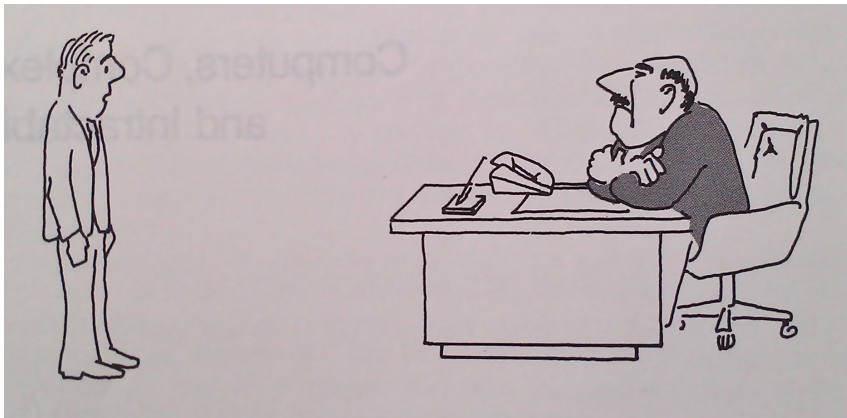
2 Reduccions

- Concepte de reducció
- Exemples de reduccions
- Propietats

3 NP-completesa

- Teoria de la NP-completesa
- Problemes NP-complets

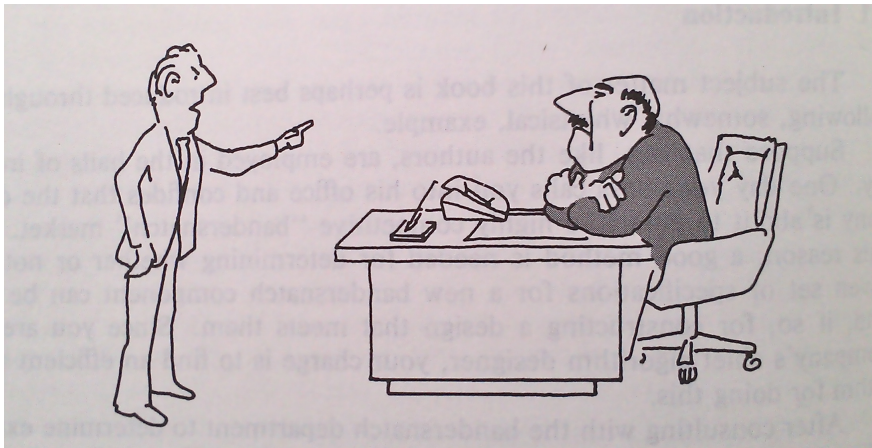
- No puc trobar un algorisme eficient, crec que sóc un babau.

Garey & Johnson, *Computers and Intractability*

Teoria de la NP-completesa

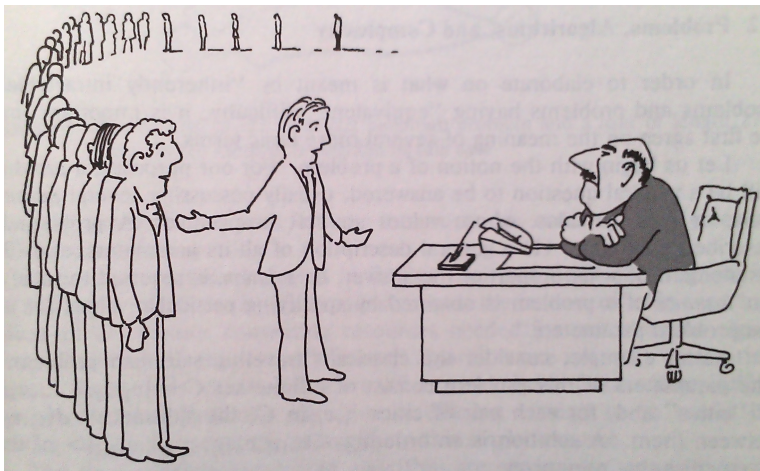
- No puc trobar un algorisme eficient perquè un algorisme així no és possible!

Garey & Johnson, *Computers and Intractability*

Teoria de la NP-completesa

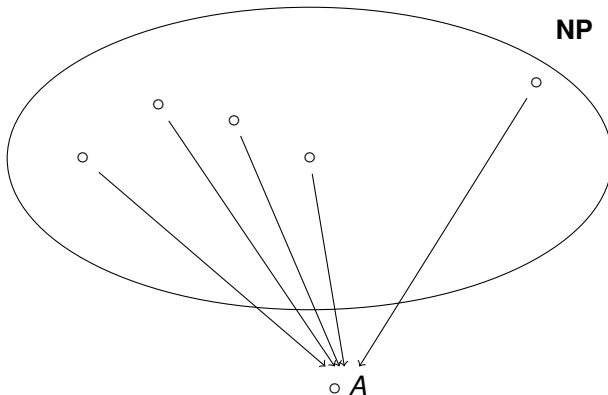
- No puc trobar un algorisme eficient, però tota aquesta gent famosa tampoc.

Garey & Johnson, *Computers and Intractability*

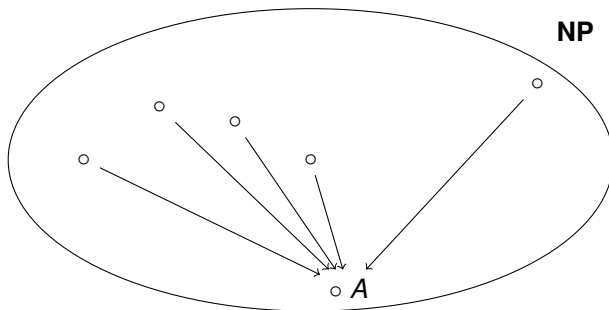
Definició

Un problema A és **NP-difícil** si per a tot problema $B \in \text{NP}$ tenim que $B \leq^p A$.

Definició

Un problema A és **NP-complet** si és NP-difícil i $A \in \text{NP}$.

Qualsevol problema NP-complet “representa” tota la classe NP respecte de P.

Més formalment...

Proposició

Sigui A un problema NP-complet. Llavors, $P = NP$ si i només si $A \in P$.

\Rightarrow Com que A és NP-complet, $A \in NP$ i, per tant, $A \in P$.

\Leftarrow Sigui $A \in P$.

- 1 Com que A és NP-complet, sabem que per a tot $B \in NP$, $B \leq^P A$
- 2 Pel tancament de P per reduccions, sabem que si $B \leq^P A$, llavors $B \in P$

Per 1 i 2, $NP \subseteq P$ i, per tant, $P = NP$.

Qualsevol problema NP-complet “representa” tota la classe NP respecte de P.

Més formalment...

Proposició

Sigui A un problema NP-complet. Llavors, $P = NP$ si i només si $A \in P$.

\Rightarrow Com que A és NP-complet, $A \in NP$ i, per tant, $A \in P$.

\Leftarrow Sigui $A \in P$.

- 1 Com que A és NP-complet, sabem que per a tot $B \in NP$, $B \leq^P A$
- 2 Pel tancament de P per reduccions, sabem que si $B \leq^P A$, llavors $B \in P$

Per 1 i 2, $NP \subseteq P$ i, per tant, $P = NP$.

Qualsevol problema NP-complet “representa” tota la classe NP respecte de P.

Més formalment...

Proposició

Sigui A un problema NP-complet. Llavors, $P = NP$ si i només si $A \in P$.

\Rightarrow Com que A és NP-complet, $A \in NP$ i, per tant, $A \in P$.

\Leftarrow Sigui $A \in P$.

- 1 Com que A és NP-complet, sabem que per a tot $B \in NP$, $B \leq^P A$
- 2 Pel tancament de P per reduccions, sabem que si $B \leq^P A$, llavors $B \in P$

Per 1 i 2, $NP \subseteq P$ i, per tant, $P = NP$.

Teoria de la NP-completesa

Qualsevol parell de problemes NP-complets són equivalents.

Més formalment...

Definició

Escrivim $A \equiv^P B$ si $A \leq^P B$ i $B \leq^P A$.

Proposició

Si A i B són NP-complets, llavors $A \equiv^P B$.

Com que A i B són NP-complets, tenim

- 1 $A \in \text{NP}$ i
- 2 B és NP-difícil

i llavors, $A \leq^P B$.

Simètricament, podem deduir que $B \leq^P A$. Aleshores, $A \equiv^P B$.

Teoria de la NP-completesa

Qualsevol parell de problemes NP-complets són equivalents.

Més formalment...

Definició

Escrivim $A \equiv^P B$ si $A \leq^P B$ i $B \leq^P A$.

Proposició

Si A i B són NP-complets, llavors $A \equiv^P B$.

Com que A i B són NP-complets, tenim

- 1 $A \in \text{NP}$ i
- 2 B és NP-difícil

i llavors, $A \leq^P B$.

Simètricament, podem deduir que $B \leq^P A$. Aleshores, $A \equiv^P B$.

Teoria de la NP-completesa

Qualsevol parell de problemes NP-complets són equivalents.

Més formalment...

Definició

Escrivim $A \equiv^p B$ si $A \leq^p B$ i $B \leq^p A$.

Proposició

Si A i B són NP-complets, llavors $A \equiv^p B$.

Com que A i B són NP-complets, tenim

- 1 $A \in \text{NP}$ i
- 2 B és NP-difícil

i llavors, $A \leq^p B$.

Simètricament, podem deduir que $B \leq^p A$. Aleshores, $A \equiv^p B$.

Però... existeixen els NP-complets?

Fórmules booleanes

- Una **fórmula booleana** (f.b.) és un predicat sobre variables booleanes sense quantificadors.
- Farem servir les connectives \vee (disjunció), \wedge (conjunció) i \neg (negació).

Per exemple,

$$F(x, y, z) = (x \vee y \vee \neg z) \wedge \neg(x \wedge y \wedge z)$$

és una fórmula booleana.

Forma normal conjuntiva (CNF)

- Un **literal** és una variable afirmada o negada: x , $\neg x$
- Una **clàusula** és una disjunció de literals: $(x \vee \neg y \vee z)$
- Una fórmula booleana està en **forma normal conjuntiva** (CNF) si és una conjunció de clàusules: $F(x, y, z) = (x \vee \neg y \vee z) \wedge (\neg x \vee \neg z)$

Fórmules booleanes

- Una **fórmula booleana** (f.b.) és un predicat sobre variables booleanes sense quantificadors.
- Farem servir les connectives \vee (disjunció), \wedge (conjunció) i \neg (negació).

Per exemple,

$$F(x, y, z) = (x \vee y \vee \neg z) \wedge \neg(x \wedge y \wedge z)$$

és una fórmula booleana.

Forma normal conjuntiva (CNF)

- Un **literal** és una variable afirmada o negada: x , $\neg x$
- Una **clàusula** és una disjunció de literals: $(x \vee \neg y \vee z)$
- Una fórmula booleana està en **forma normal conjuntiva** (CNF) si és una conjunció de clàusules: $F(x, y, z) = (x \vee \neg y \vee z) \wedge (\neg x \vee \neg z)$

Satisfactibilitat

Una fórmula booleana és **satisfactible** si existeix una assignació de valors de veritat a les variables per a la qual la fórmula és certa. Per exemple,

$$F(x, y, z) = (x \vee \neg y \vee z) \wedge (\neg x \vee \neg z)$$

és satisfactible amb $x = 1$, $y = 0$, $z = 0$. Escrivim $F(100) = 1$.

Definim

$SAT = \{ F \mid F \text{ és una fórmula booleana satisfactible} \}$

$CNF-SAT = \{ F \mid F \text{ és una f.b. en CNF satisfactible} \}$

Teorema de Cook-Levin (1971)

CNF-SAT és NP-complet.

Satisfactibilitat

Una fórmula booleana és **satisfactible** si existeix una assignació de valors de veritat a les variables per a la qual la fórmula és certa. Per exemple,

$$F(x, y, z) = (x \vee \neg y \vee z) \wedge (\neg x \vee \neg z)$$

és satisfactible amb $x = 1$, $y = 0$, $z = 0$. Escrivim $F(100) = 1$.

Definim

$SAT = \{ F \mid F \text{ és una fórmula booleana satisfactible} \}$

$CNF-SAT = \{ F \mid F \text{ és una f.b. en CNF satisfactible} \}$

Teorema de Cook-Levin (1971)

CNF-SAT és NP-complet.

Teorema de Cook-Levin (1971)

CNF-SAT és NP-complet.

Per demostrar el teorema de Cook-Levin, cal veure:

- 1 CNF-SAT \in NP
- 2 CNF-SAT és NP-difícil

(1) CNF-SAT \in NP

- Els **testimonis** són les assignacions de les variables booleanes a $\{0, 1\}$
- En qualsevol codificació raonable d'una fórmula F de n variables, $n \leq |F|$. Com que un testimoni α consta de n bits, $|\alpha| = n \leq |F|$
- Per tant, triant $p(n) = n$, tenim que $|\alpha| \leq p(|F|)$
- Podem **verificar** si una assignació α satisfà F **en temps polinòmic**:
 - substituïm les variables pels valors donats per α
 - avaluem les connectives de dins cap a fora

Exemple

En el cas de la fórmula booleana en CNF

$$F(x, y, z) = (x \vee \neg y \vee z) \wedge (x \vee \neg z)$$

i l'assignació $\alpha = 100$ (és a dir, $x = 1, y = 0, z = 0$), el verificador avaluaria:

- $F(\alpha) = (1 \vee \neg 0 \vee 0) \wedge (1 \vee \neg 0)$
(substituir valors)
- $F(\alpha) = (1 \vee 1 \vee 0) \wedge (1 \vee 1)$
(calcular negacions)
- $F(\alpha) = (1) \wedge (1)$
(calcular disjuncions)
- $F(\alpha) = 1$
(calcular conjuncions)

Lema

Donat un algorisme $\mathcal{A} : E \rightarrow \{0, 1\}$ amb cost d'espai polinòmic en cas pitjor, podem trobar en temps polinòmic una f.b. en CNF $F_{\mathcal{A}}$ tal que per a tot $y \in E$:

$$F_{\mathcal{A}}(y) = 1 \Leftrightarrow \mathcal{A}(y) = 1.$$

(2) CNF-SAT és NP-difícil.

Sigui $A \in \text{NP}$. Llavors, hi ha un polinomi q i un verificador \mathcal{V} t.q. per a tot x :

$$x \in A \Leftrightarrow \exists y \quad |y| = q(|x|) \wedge \mathcal{V}(x, y) = 1.$$

Sigui $\mathcal{V}_x(y)$ un nou verificador, per a x fixat, tal que

$$\mathcal{V}_x(y) = 1 \Leftrightarrow |y| = q(|x|) \wedge \mathcal{V}(x, y) = 1.$$

Llavors,

$$x \in A \Leftrightarrow \exists y \quad F_{\mathcal{V}_x}(y) \Leftrightarrow F_{\mathcal{V}_x} \in \text{CNF-SAT}.$$

Per tant, $A \leq^p \text{CNF-SAT}$.

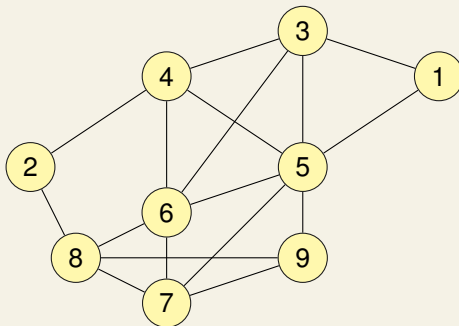
Trobar un primer problema NP-complet (CNF-SAT) fa possible trobar-ne d'altres via reduccions.

Problema de la clíca

Diem que H és un **subgraf complet** de G si conté totes les arestes possibles entre els seus vèrtexs, és a dir, si H és isomorf a K_i per a algun i . Definim

$$\text{CLICA} = \{ (G, k) \mid G \text{ té un subgraf complet de } k \text{ vèrtexs} \}.$$

Donat el graf G

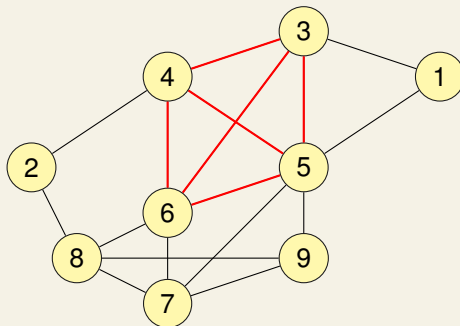

Problema de la clíca

Diem que H és un **subgraf complet** de G si conté totes les arestes possibles entre els seus vèrtexs, és a dir, si H és isomorf a K_i per a algun i . Definim

$$\text{CLICA} = \{ (G, k) \mid G \text{ té un subgraf complet de } k \text{ vèrtexs} \}.$$

Donat el graf G

observem que $(G, 4) \in \text{CLICA}$ però $(G, 5) \notin \text{CLICA}$.

Teorema

CLICA és NP-complet

Per demostrar la NP-completesa de CLICA cal veure que:

- 1 CLICA \in NP
- 2 CLICA és NP-difícil

(1) CLICA \in NP

Sigui (G, k) una entrada de CLICA.

- Els **testimonis** són els vèrtexs dels subgrafs complets de G de k vèrtexs (en l'exemple anterior, el conjunt $C = \{3, 4, 5, 6\}$)
- El **polinomi** $p(n) = n$ és suficient perquè un testimoni C compleix $|C| \leq |(G, k)| = p(|(G, k)|)$
- Podem **verificar** en temps polinòmic si un conjunt C és un testimoni: tot parell de vèrtexs de C ha de formar una aresta en G ($\binom{n}{2} \leq n^2$ comprovacions)

Teorema

CLICA és NP-complet

Per demostrar la NP-completesa de CLICA cal veure que:

- 1 CLICA \in NP
- 2 CLICA és NP-difícil

(2) CLICA és NP-difícil

Demostrarem que $\text{CNF-SAT} \leq^p \text{CLICA}$. Aleshores,

- Com que CNF-SAT és NP-difícil, tot $S \in \text{NP}$ compleix $S \leq^p \text{CNF-SAT}$
- Per transitivitat, tot $S \in \text{NP}$ complirà $S \leq^p \text{CLICA}$
- Per tant, CLICA és NP-difícil

Podem expressar aquesta propietat en general.

Proposició

Sigui A un problema NP-complet i B un problema tal que $B \in \text{NP}$ i $A \leq^p B$. Llavors, B també és NP-complet.

- Com que A és NP-difícil, qualsevol $S \in \text{NP}$ satisfà $S \leq^p A$
- Per transitivitat, qualsevol $S \in \text{NP}$ satisfà $S \leq^p B$
- Per tant, B és NP-difícil

CNF-SAT \leq^p CLICA

Sigui F una fórmula booleana en CNF amb:

- clàusules C_1, \dots, C_m
- literals l_1, \dots, l_r

L'algorisme de reducció és $\mathcal{R}(F) = (G, m)$, on $G = (V, E)$ és:

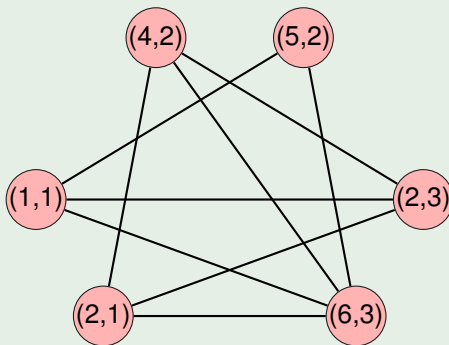
- $V = \{(i, j) \mid l_i \text{ apareix a } C_j\}$
(Els vèrtexs representen ocurrencies de literals en clàusules)
- $E = \{ \{(i, j), (k, l)\} \mid j \neq l \wedge \neg l_i \neq l_k \}$
(Les arestes representen parells de literals que poden ser certs alhora)

Exemple

$F(x_1, x_2, x_3) = C_1 \wedge C_2 \wedge C_3$, on

- $C_1 = (x_1 \vee x_2)$, $C_2 = (\neg x_1 \vee \neg x_2)$, $C_3 = (x_2 \vee \neg x_3)$
- $l_1 = x_1$, $l_2 = x_2$, $l_3 = x_3$, $l_4 = \neg x_1$, $l_5 = \neg x_2$, $l_6 = \neg x_3$

La reducció és $\mathcal{R}(F) = (G, 3)$, on G és el graf

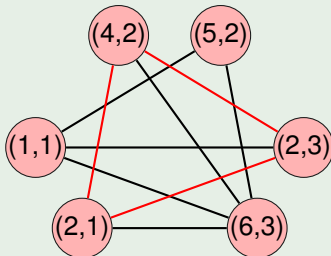

Problemes NP-complets

En general, tenim que $F \in \text{CNF-SAT} \Leftrightarrow (G, m) \in \text{CLICA}$:

- \Rightarrow Sigui α una assignació que satisfà F . Llavors, hi ha m ocurrències de literals que α fa certes alhora i que formen un subgraf complet en G
- \Leftarrow Si G té un subgraf complet de m vèrtexs, cada vèrtex ha de correspondre a una clàusula diferent. Per tant, es pot fer cert un literal de cada clàusula alhora i F és satisfactible

Exemple anterior amb $l_2 = 1, l_4 = 1$

Definicions

- H és un **subconjunt independent** de G si consisteix en vèrtexs aïllats
- H és un **recobriment de vèrtexs** de G si té un extrem de tota aresta de G

Exercici

Donats els problemes següents:

- $\text{CLICA} = \{ (G, k) \mid G \text{ té un subgraf complet de } k \text{ vèrtexs} \}$
- $\text{SI} = \{ (G, k) \mid G \text{ té un subconjunt independent de } k \text{ vèrtexs} \}$
- $\text{RV} = \{ (G, k) \mid G \text{ té un recobriment de } k \text{ vèrtexs} \}$

demostreu

- 1 $\text{CLICA} \leq^p \text{IS}$
- 2 $\text{IS} \leq^p \text{RV}$
- 3 $\text{RV} \leq^p \text{CLICA}$

Molts NP-complets tenen “casos particulars” que són a P.

Per exemple, en **CNF-SAT** podem fixar **el nombre de literals per clàusula** per obtenir una família infinita de problemes.

Satisfactibilitat k -fitada (k -SAT)

Donada un fórmula booleana en CNF de n variables amb $\leq k$ literals per clàusula, determinar si és satisfactible.

Veurem com classificar k -SAT pels diferents valors de k .

Satisfactibilitat 1-fitada (1-SAT)

Donada un fórmula booleana en CNF F de n variables amb 1 literal per clàusula, determinar si és satisfactible.

Per exemple,

$$F(x, y, z, t) = (x) \wedge (\neg y) \wedge (z) \wedge (\neg t).$$

1-SAT és decidable en temps polinòmic amb l'algorisme següent:

entrada F

si F conté dos literals contradictoris llavors

retornar 0

si no

retornar 1

Satisfactibilitat 1-fitada (1-SAT)

Donada un fórmula booleana en CNF F de n variables amb 1 literal per clàusula, determinar si és satisfactible.

Per exemple,

$$F(x, y, z, t) = (x) \wedge (\neg y) \wedge (z) \wedge (\neg t).$$

1-SAT és **decidable en temps polinòmic** amb l'algorisme següent:

entrada F

si F conté dos literals contradictoris **llavors**

retornar 0

si no

retornar 1

Satisfactibilitat 2-fitada (2-SAT)

Donada un fórmula booleana en CNF F de n variables amb ≤ 2 literals per clàusula, determinar si és satisfactible.

Per exemple,

$$F(x, y, z) = (x \vee y) \wedge (x \vee \neg z) \wedge (\neg x \vee y) \wedge (\neg y \vee \neg z).$$

2-SAT és decidible en temps polinòmic

- transformant la fórmula en un graf dirigit
- aplicant al graf un algorisme de camins

Satisfactibilitat 2-fitada (2-SAT)

Donada un fórmula booleana en CNF F de n variables amb ≤ 2 literals per clàusula, determinar si és satisfactible.

Per exemple,

$$F(x, y, z) = (x \vee y) \wedge (x \vee \neg z) \wedge (\neg x \vee y) \wedge (\neg y \vee \neg z).$$

2-SAT és **decidable en temps polinòmic**

- transformant la fórmula en un graf dirigit
- aplicant al graf un algorisme de camins

Esbós de l'algorisme

Donada una fórmula booleana en 2-CNF

$$F(x, y, z) = (x \vee y) \wedge (x \vee \neg z) \wedge (\neg x \vee y) \wedge (\neg y \vee \neg z)$$

es reescriu fent servir implicacions

$$F(x, y, z) = (\neg x \Rightarrow y) \wedge (z \Rightarrow x) \wedge (x \Rightarrow y) \wedge (y \Rightarrow \neg z)$$

que es basen en les equivalències

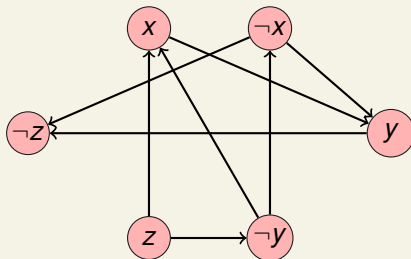
- $(a \vee b) \equiv (\neg a \Rightarrow b) \equiv (\neg b \Rightarrow a)$
- $(a) \equiv (a \vee a) \equiv (\neg a \Rightarrow a) \equiv (a \Rightarrow \neg a)$

Problemes NP-complets

La fórmula booleana amb implicacions

$$F(x, y, z) = (\neg x \Rightarrow y) \wedge (z \Rightarrow x) \wedge (x \Rightarrow y) \wedge (y \Rightarrow \neg z)$$

es transforma en un dígraf D_F i s'aplica el lema següent.

Lema

F és insatisfactible si i només per a alguna variable x , D_F té camins de x a $\neg x$ i de $\neg x$ a x .

Satisfactibilitat 3-fitada (3-SAT)

Donada un fórmula booleana en CNF F de n variables amb ≤ 3 literals per clàusula, determinar si és satisfactible.

3-SAT és NP-complet.

Per demostrar-ho, cal provar:

- 3-SAT \in NP
(amb una CNF-SAT)
- 3-SAT és NP-difícil
(amb una CNF-SAT \leq^p 3-SAT)

Satisfactibilitat 3-fitada (3-SAT)

Donada un fórmula booleana en CNF F de n variables amb ≤ 3 literals per clàusula, determinar si és satisfactible.

Teorema

3-SAT és NP-complet.

Per demostrar-ho, cal provar:

- 1 3-SAT \in NP
(semblant a CNF-SAT)
- 2 3-SAT és NP-difícil
(demostrarem $\text{CNF-SAT} \leq^P \text{3-SAT}$)

CNF-SAT \leq^p 3-SAT

El mètode següent transforma un fórmula booleana en CNF en una altra d'equivalent en 3-CNF.

Donada una f.b. F en CNF,

- 1 Sigui F' una f.b. buida
- 2 Per a cada clàusula $C = (a_1 \vee \dots \vee a_k)$ de F :
 - si $k \leq 3$, afegir C a F'
 - si $k > 3$, afegir a F' la clàusula

$$(a_1 \vee a_2 \vee z_1) \wedge (\neg z_1 \vee a_3 \vee z_2) \wedge (\neg z_2 \vee a_4 \vee z_3) \dots (\neg z_{k-3} \vee a_{k-1} \vee a_k)$$

on z_1, \dots, z_{k-3} són variables noves.

- 3 Retornar F'

Exemple

Donada una clàusula de cinc literals $C = (a_1 \vee a_2 \vee a_3 \vee a_4 \vee a_5)$, la reducció retorna

$$C' = (a_1 \vee a_2 \vee z_1) \wedge (\neg z_1 \vee a_3 \vee z_2) \wedge (\neg z_2 \vee a_4 \vee a_5).$$

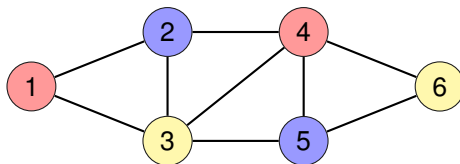
- És evident que si C és certa amb una assignació α , C' es pot satisfer amb α i valors adequats de z_1 i z_2
- Si C' és certa amb una assignació β , algun a_i serà cert i C serà certa amb l'assignació als a_i 's de β

Definició

Un graf $G = (V, E)$ de n vèrtexs és **k -colorable** si existeix una funció total

$$\chi : V \rightarrow \{1, \dots, k\}$$

t.q. $\chi(u) \neq \chi(v)$ per a cada aresta $\{u, v\} \in E$. La funció χ és una **k -coloració**.

3-coloració

Problemes NP-complets

Amb el nombre de colors k com a paràmetre extern, podem plantejar el problema de la **colorabilitat** en funció de k .

k -Colorabilitat (k -COLOR)

Donat un graf G , determinar si és k -colorable.

Per als casos següents se'n coneixen algorismes polinòmics:

- 1-COLOR
- 2-COLOR

Per a 3-COLOR, demostrem la NP-completesa:

- Ja hem vist que 3-COLOR \in NP
- Ara veurem que és NP-difícil amb una reducció des de 3-CNF-SAT

Problemes NP-complets

Amb el nombre de colors k com a paràmetre extern, podem plantejar el problema de la **colorabilitat** en funció de k .

k -Colorabilitat (k -COLOR)

Donat un graf G , determinar si és k -colorable.

Per als casos següents se'n coneixen algorismes polinòmics:

- 1-COLOR
- 2-COLOR

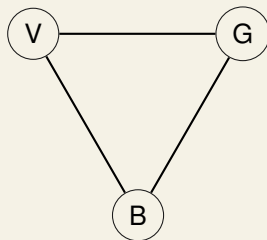
Per a 3-COLOR, demostrem la NP-completesa:

- Ja hem vist que $3\text{-COLOR} \in \text{NP}$
- Ara veurem que és NP-difícil amb una reducció des de 3-CNF-SAT

CNF-SAT \leq^p 3-COLOR

Sigui F una fórmula booleana en CNF. Construïrem un graf G que serà 3-colorable si i només si F és satisfactible.

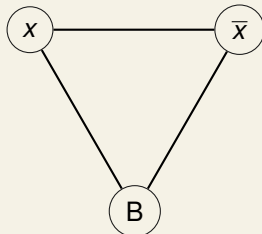
- Hi haurà 3 vèrtexs especials anomenats V, G, B.

Podem suposar que, en qualsevol coloració, tenen els colors:

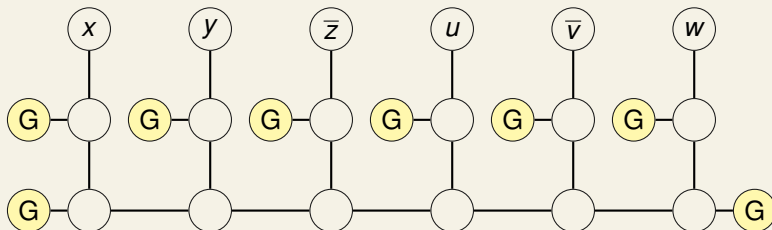
V \rightarrow vermell, G \rightarrow groc, B \rightarrow blau

- Afegim un vèrtex per cada literal i connectem cada literal i el seu complementari al vèrtex B.

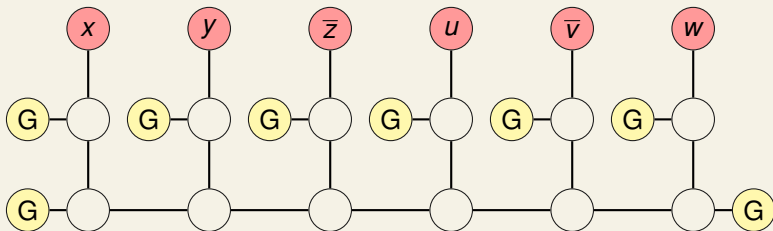
- Per cada clàusula, afegim un subgraf com el següent. En aquest cas

$$(x \vee y \vee \bar{z} \vee u \vee \bar{v} \vee w).$$

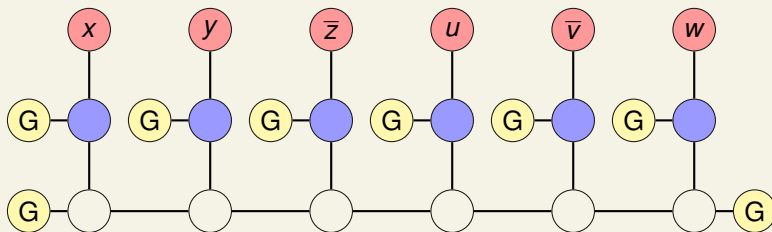
Propietat: Una coloració dels vèrtexs superiors amb vermell o groc es pot estendre a una 3-coloració global si i només si almenys un és groc.

Si tots els de dalt són vermells...

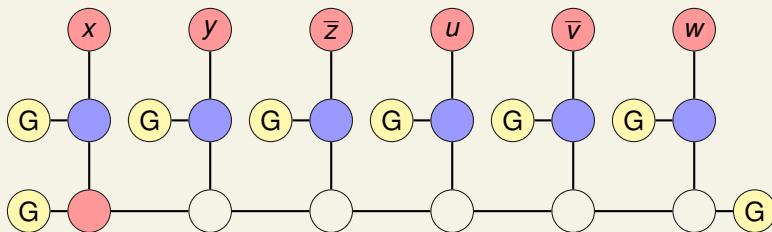
...no podem completar la 3-coloració.

Si tots els de dalt són vermells...

...no podem completar la 3-coloració.

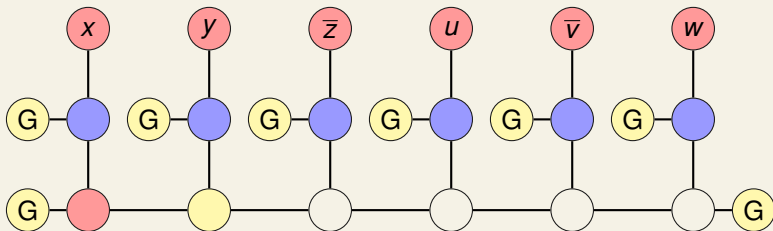
Si tots els de dalt són vermells...

...no podem completar la 3-coloració.

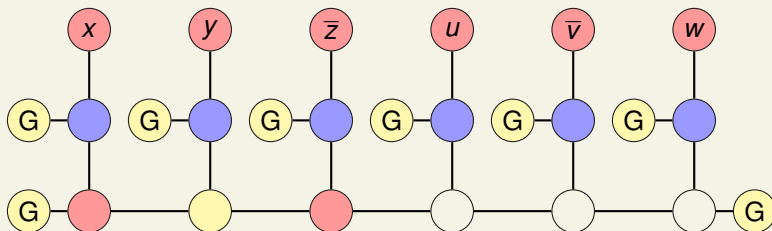
Problemes NP-complets

Si tots els de dalt són vermells...

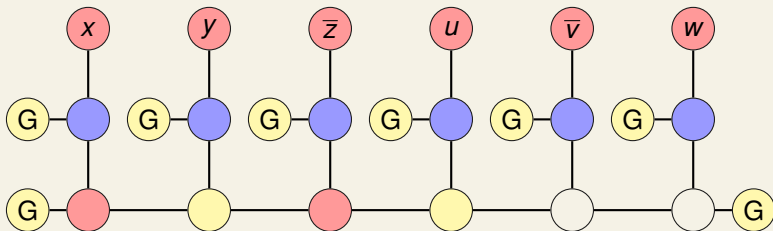
...no podem completar la 3-coloració.

Si tots els de dalt són vermells...

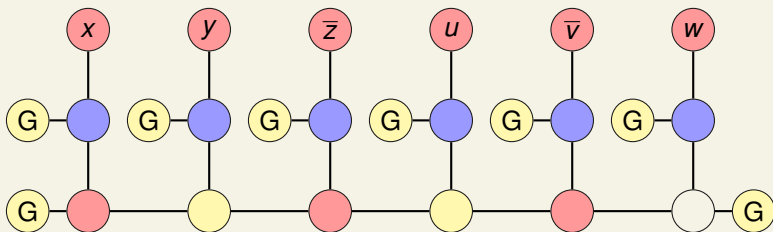
...no podem completar la 3-coloració.

Si tots els de dalt són vermells...

...no podem completar la 3-coloració.

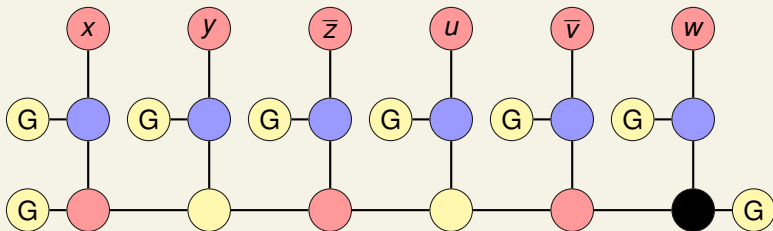
Si tots els de dalt són vermells...

...no podem completar la 3-coloració.

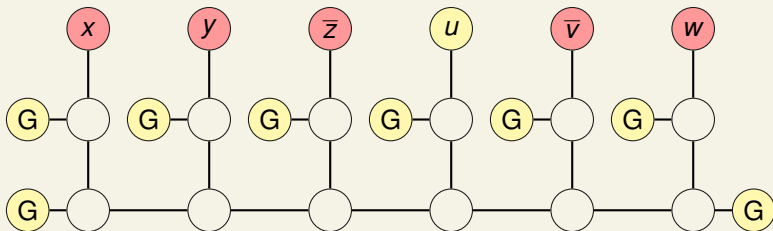
Problemes NP-complets

Si tots els de dalt són vermells...

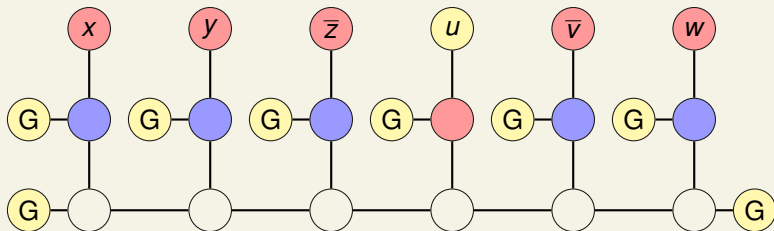
...no podem completar la 3-coloració.

Si almenys un de dalt és groc...

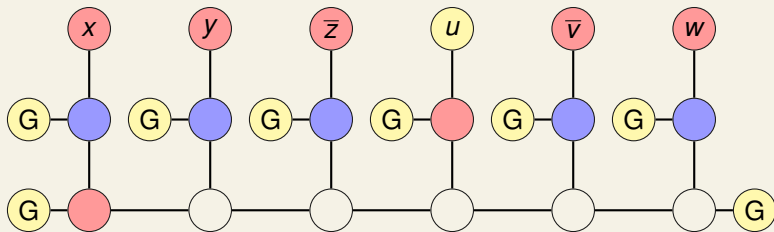
...podem obtenir una 3-coloració global.

Si almenys un de dalt és groc...

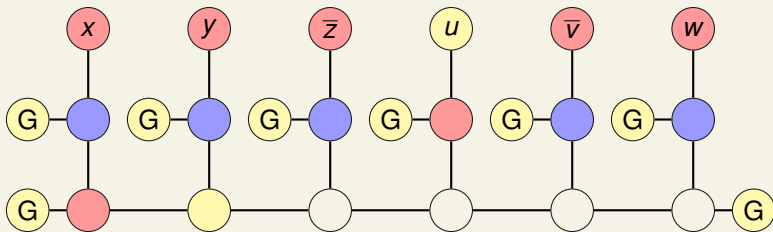
...podem obtenir una 3-coloració global.

Si almenys un de dalt és groc...

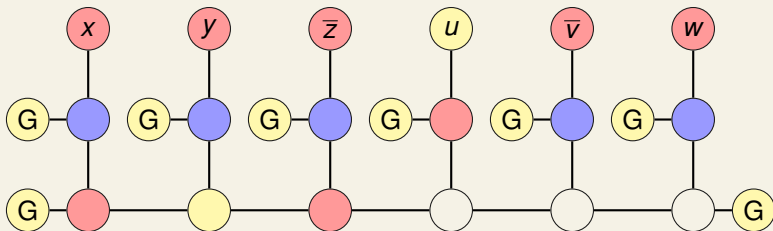
...podem obtenir una 3-coloració global.

Si almenys un de dalt és groc...

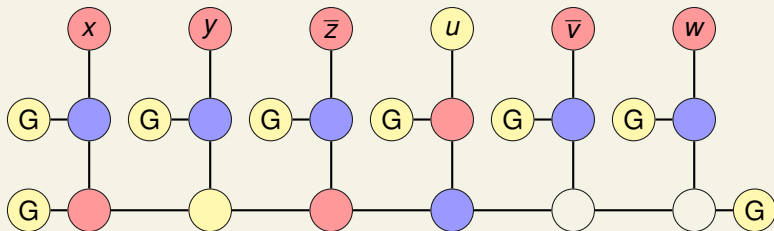
...podem obtenir una 3-coloració global.

Si almenys un de dalt és groc...

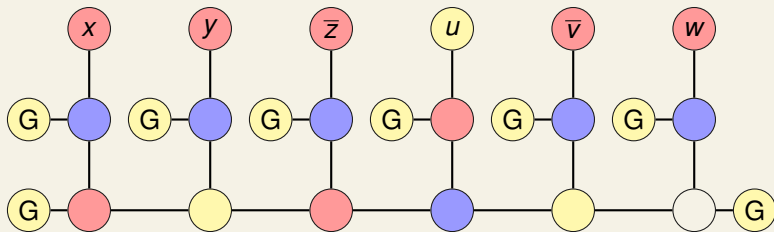
...podem obtenir una 3-coloració global.

Si almenys un de dalt és groc...

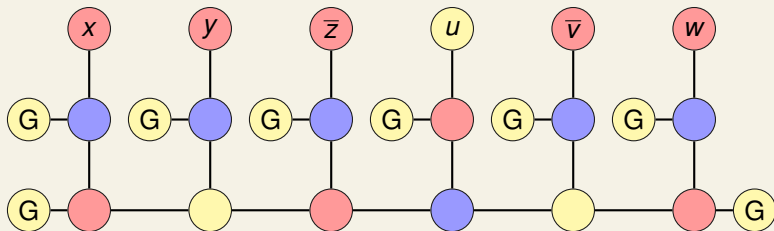
...podem obtenir una 3-coloració global.

Si almenys un de dalt és groc...

...podem obtenir una 3-coloració global.

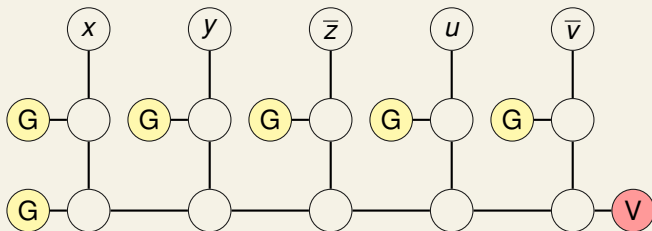
Si almenys un de dalt és groc...

...podem obtenir una 3-coloració global.

En cas que el nombre de literals sigui senar, el vèrtex de la dreta serà V.
Per exemple,

$$(x \vee y \vee \bar{z} \vee u \vee \bar{v})$$

Si G és el graf amb tots els vèrtexs i arestes definits abans, llavors

F és satisfactible $\Leftrightarrow G$ és 3-colorable.

Com que G es pot construir en temps polinòmic, tenim que

$\text{CNF-SAT} \leq^P \text{3-COLOR}$.

Teorema

3-COLOR és NP-complet.

Problemes NP-complets

Per la resta de problemes k -COLOR, podem observar el següent.

Proposició

Per a tot $k > 3$, $3\text{-COLOR} \leq^p k\text{-COLOR}$.

La reducció consisteix, donat un graf G , a afegir-li un subgraf complet de $k - 3$ vèrtexs connectats a tots els de G .

Corol·lari

Per a tot $k > 3$, $k\text{-COLOR}$ és NP-complet.

Per tant, tenim:

- $k\text{-COLOR} \in P$ per a $k \leq 2$
- $k\text{-COLOR}$ és NP-complet per a $k \geq 3$

Problemes NP-complets

Per la resta de problemes k -COLOR, podem observar el següent.

Proposició

Per a tot $k > 3$, $3\text{-COLOR} \leq^p k\text{-COLOR}$.

La reducció consisteix, donat un graf G , a afegir-li un subgraf complet de $k - 3$ vèrtexs connectats a tots els de G .

Corol·lari

Per a tot $k > 3$, $k\text{-COLOR}$ és NP-complet.

Per tant, tenim:

- $k\text{-COLOR} \in P$ per a $k \leq 2$
- $k\text{-COLOR}$ és NP-complet per a $k \geq 3$

Què podem dir de la **colorabilitat de grafs planars**? Considerem la sèrie de problemes següent.

k -Colorabilitat planar (k -COLOR-PL)

Donat un graf planar G , determinar si és k -colorable.

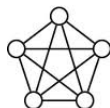
La planaritat es pot comprovar en temps polinòmic

Problemes NP-complets

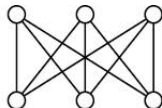
Definició de planaritat

Un graf és planar si es pot dibuixar en el pla sense creuaments d'arestes.

Els grafs planars tenen **aplicacions** en disseny de circuits i gràfics.

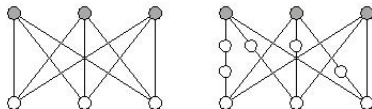
K_5

$K_{3,3}$

Teorema de Kuratowski

Un graf és planar si i només si no conté cap subgraf homeomorf a K_5 o $K_{3,3}$.

$K_{3,3}$ i graf homeomorf

Teorema de Kuratowski

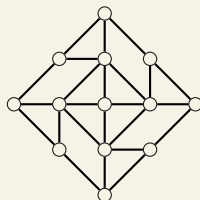
Un graf és planar si i només si no conté cap subgraf homeomorf a K_5 o $K_{3,3}$.

Test de planaritat

- **Força bruta:** $O(n^6)$
 - Contreure arestes de grau 2
 - Comprovar si cada subconjunt de 5 vèrtexs és un K_5
 - Comprovar si cada subconjunt de 6 vèrtexs és un $K_{3,3}$
- **Eficient:** $O(n)$
 - Aplicar DFS

$3\text{-COLOR} \leq^P 3\text{-COLOR-PL}$

Donat un graf G , considerem un dibuix de G , possiblement amb creuaments d'arestes. Cada creuament el substituïm pel giny W :

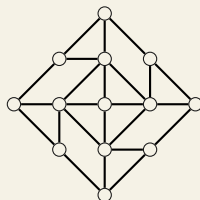

W té propietats interessants:

- 1 en tota 3-coloració de W , els extrems oposats tenen el mateix color
- 2 tota coloració dels extrems on els oposats tenen el mateix color es pot estendre a una 3-coloració de W

$3\text{-COLOR} \leq^P 3\text{-COLOR-PL}$

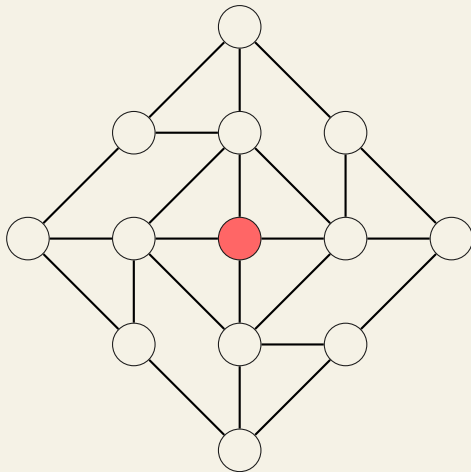
Donat un graf G , considerem un dibuix de G , possiblement amb creuaments d'arestes. Cada creuament el substituïm pel giny W :

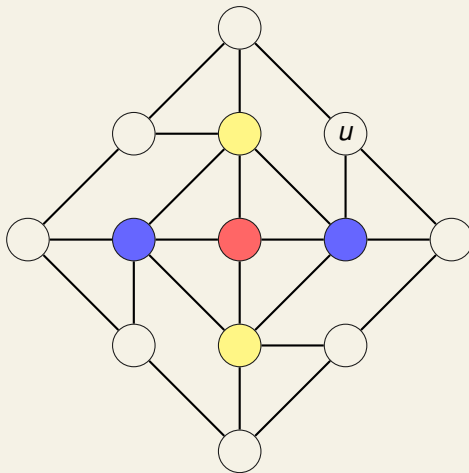
W té propietats interessants:

- 1 en tota 3-coloració de W , els extrems oposats tenen el mateix color
- 2 tota coloració dels extrems on els oposats tenen el mateix color es pot estendre a una 3-coloració de W

Problemes NP-complets

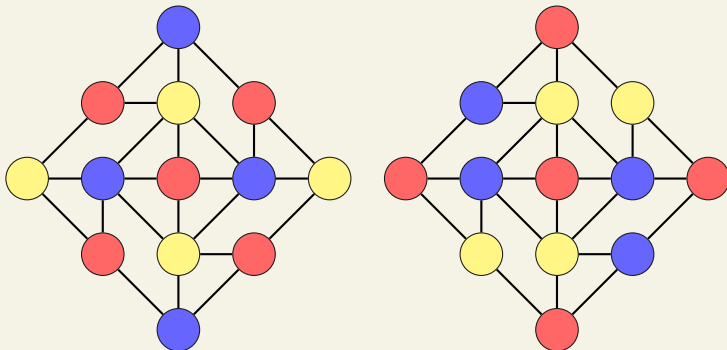

Hi ha dos colors disponibles per al vèrtex u .

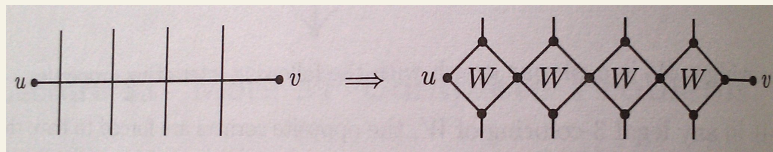
Hi ha dos colors disponibles per al vèrtex u .

Això dona lloc a dues coloracions (fins a isomorfisme):

És fàcil comprovar que es compleixen les propietats (1) i (2).

El graf que resulta fent les substitucions

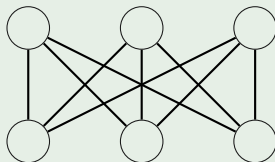

en el dibuix de G

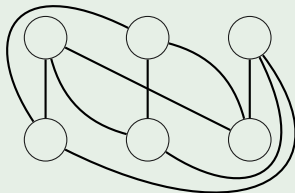
- és planar i
- és 3-colorable si i només si G és 3-colorable

Exemple

Suposem que tenim el graf $K_{3,3}$ com a entrada de 3-COLOR:

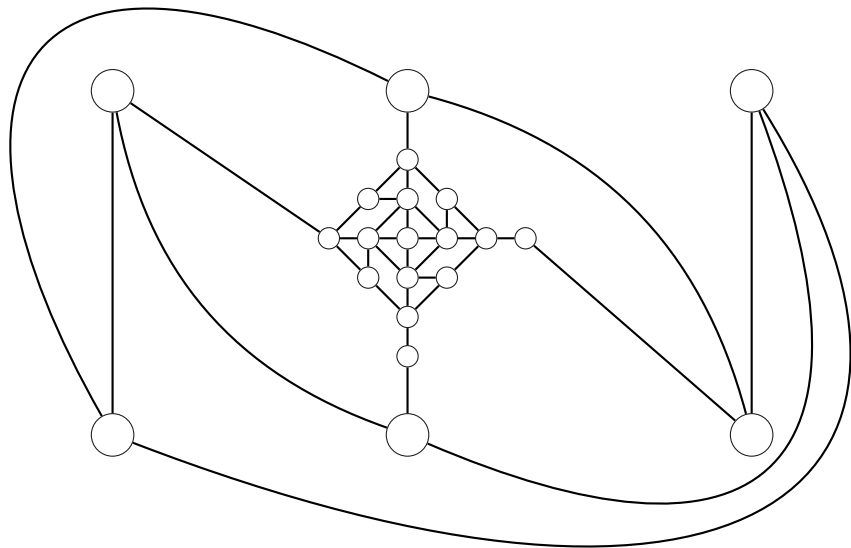

Però considerem el dibuix següent que redueix els creuaments a un:

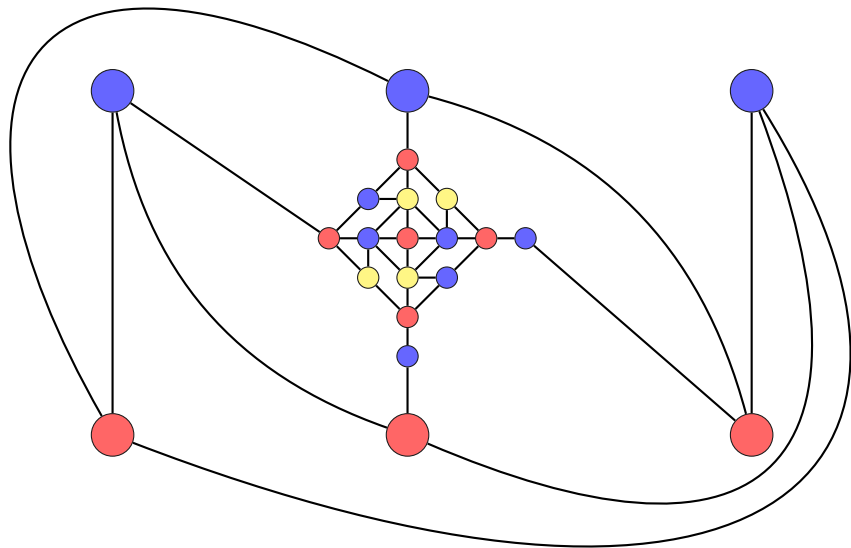
Problemes NP-complets

Una 3-coloració de $K_{3,3}$ indueix una 3-coloració de (i a l'inrevés):

Problemes NP-complets

Una 3-coloració de $K_{3,3}$ induïx una 3-coloració de (i a l'inrevés):

Corol·lari

3-COLOR-PL és NP-complet.

Per tant, tenim:

- k -COLOR-PL $\in P$ per a $k \leq 2$
- 3-COLOR-PL és NP-complet
- k -COLOR-PL $\in P$ per a $k \geq 4$

Corol·lari

3-COLOR-PL és NP-complet.

Per tant, tenim:

- k -COLOR-PL $\in P$ per a $k \leq 2$
- 3-COLOR-PL és NP-complet
- k -COLOR-PL $\in P$ per a $k \geq 4$
(pel teorema dels 4 colors)

Fins ara hem vist l'arbre de reduccions següent.

